

S?n?fta E?itlikçi Davran?? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *S?n?fta E?itlikçi Davran?? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30393>

Öz

S?n?fta E?itlikçi Davran?? Ölçe?i (SEDP), ö?retmenlerin s?n?f ortam?nda sergiledikleri e?itlikçi davran??lar? ve bu davran??lar?n alt?nda yatan tutumlar? ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikolojik araçtır. Çi?dem Kan tarafından 2013 y?l?nda geli?tirilen bu ölçek, e?itim ortamlar?nda e?itlik ilkesinin uygulanma düzeyini belirlemeyi hedeflemektedir. Ölçek, ö?retmenlerin ö?rencilere kar?? objektifli?ini, bireysel farklılıklara gösterdikleri hassasiyeti ve s?n?fta e?itli?i vurgulama biçimlerini dört alt boyutta incelemektedir.

27 maddeden olu?an ve 5'li Likert Ölçe?i format?nda derecelendirilen bu araç, yüksek düzeyde güvenilirlik ve yap? geçerli?i göstermektedir. Ölçe?in geli?tirilme süreci, yap?sal tutarlılı??n? sa?lamak amacıyla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) yöntemleri kullanılarak titizlikle yürütülmü?tür.

Anahtar Kelimeler

E?itlikçi davran??, Ö?retmen davran??lar?, S?n?f yönetimi, E?itim psikolojisi, Ölçek geli?tirme, Objektiflik, Bireysel farklılıklar.

Yazarlar

Çi?dem Kan

Amaç

Ölçe?in temel amacı, görev yapan ö?retmenlerin s?n?f içi etkile?imlerde ve de?erlendirme süreçlerinde sergiledikleri e?itlikçi davran??lar? sistematik bir ?ekilde ölçmek ve de?erlendirmektir. Bu davran??lar, ö?rencilere söz hakk? verme, notlandırma ve genel s?n?f içi muamele gibi kritik alanlar? kapsamaktadır.

Geli?tirilen bu araç, e?itim ara?t?rmacılar?na ve e?itim politikas? yap?c?lara, ö?retmenlerin e?itlik prensiplerine ne ölçüde uydu?unu belirleme ve bu alanda mesleki geli?im ihtiyaçları?n? tespit etme konusunda somut veriler sunmay? amaçlamaktadır. Ölçek, e?itimde e?itlik kavramı?n? uygulamadaki yans?malar?n? derinlemesine anlamaya yardımcı olmaktadır.

Yap?

S?n?fta E?itlikçi Davran?? Ölçe?i, ö?retmen davran??ları?ndaki e?itlik ilkesini kapsayan dört ana alt boyuttan olu?maktadır. Bu alt boyutlar, ö?retmenlerin s?n?f içindeki farklı rollerini ve sorumlulukları?n? yans?tmaktadır. Ölçek toplam 27 madde içermektedir.

Ölçe?in alt boyutlar? ve madde say?lar? ?unlard?:

S?n?fta E?itli?i Vurgulama: (12 madde) Ö?renciler aras?nda ayr?m yapmadan, herkese e?it f?rsatlar sunma ve bu durumu aç?kça ifade etme.

Bireysel Farklı?klara Kar?? E?itlik: (5 madde) Ö?rencileri yetenek, ba?ar? veya davran??lar?na göre etiketlemekten kaç?nma ve tüm ö?rencilere ayn? sayg?y? gösterme.

Ö?rencilerde Özgüven Olu?turma: (5 madde) Tüm ö?rencilerin de?erli ve e?it olduklar?n? vurgulayarak onlar?n özgüven geli?imine katkıda bulunma.

Objektif Davranma: (5 madde) Ö?rencileri de?erlendirirken ki?isel yarg?lardan uzak durarak tarafs?z ve adil olma.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini belirlemek amacıyla, ö?retmenlerden elde edilen veriler üzerinden faktör analizi uygulanm??tır. Faktör çözümlmesine uygunlu?u ve örneklem yeterlili?ini de?erlendirmek için kritik istatistiksel testler kullan?lm??tır.

Bu kapsamda, örneklemin faktör analizi için uygunlu?unu kontrol etmek üzere Kaiser Meyer Olkin (KMO) katsay?s? ve Barlett Sphericity Testi sonuçlar? incelenmi?tir. Yap?lan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (Exploratory Factor Analysis), ölçe?in teorik yap?yla uyumlu dört faktörlü bir yap?ya sahip oldu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik

S?n?fta E?itlikçi Davran?? Ölçe?i'nin güvenirli?i, ölçe?in tamam? ve alt faktörler baz?nda Cronbach's Alpha iç tutarlı?ık katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. Elde edilen katsay?lar, ölçe?in yüksek derecede güvenilir oldu?unu kan?tlamaktadır.

Ölçe?in tamam?na yönelik hesaplanan Cronbach's Alpha iç tutarlı?ık katsay?s? **0,94** olarak bulunmu?tur. Alt faktörler için hesaplanan güvenilirlik katsay?lar? ise ?öyledir:

Birinci Alt Faktör (S?n?fta E?itli?i Vurgulama): 0,91

?kinci Alt Faktör (Bireysel Farklı?klara Kar?? E?itlik): 0,81

Üçüncü Alt Faktör (Ö?rencilerde Özgüven Olu?turma): 0,77

Dördüncü Alt Faktör (Objektif Davranma): 0,75

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? belirlemek amacıyla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??tır. Analiz sonuçlar?, ölçe?in toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? açıklad??n? göstermektedir.

Ölçekte yer alan dört alt faktörün tümü, ölçülen yap?ya ait toplam varyans?n **% 55.27'sini**

açıklamaktadır. Bu oran, psikometrik açıdan kabul edilebilir bir düzeyde olup, ölçeğin yapısal olarak güçlü ve tutarlı olduğunu desteklemektedir. KMO ve Barlett test sonuçları, verilerin faktör analizi için yüksek düzeyde uygun olduğunu göstermiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Öğretmen davranışları ölçme ölçeği)

Format: 27 madde, 4 alt boyutlu ölçek

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler (Eğitimciler)

Yaş Grubu: Yetkinler (Öğretmenlik yapan bireyler)

Popülasyon Detayları: İlkokul, ortaokul veya lise düzeyinde görev yapan öğretmenler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Ölçeği (1= Kesinlikle katılmıyorum, 5= Kesinlikle katılıyorum). Yüksek puan, sınıf etkili davranışları daha sık sergilendiğini gösterir.

Anahtar Kelimeler

Etkili davranış ölçeği, Öğretmen yeterlilikleri, Sınıf içi etlik, Eğitim ölçme araçları, Güvenirlilik, Geçerlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtması: Bilgi mevcut değil.

İletişim E-posta Adresleri: ckan@windowlive.com (Sorumlu Yazar Çidem Kan)

Yazma Adresi: Makalenin yayınlandığı dönemdeki kurumsal adresler dikkate alınmalıdır.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Geliştirme Yılı: 2013

Şinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanım için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

PDF Kaynağı: Ölçeğin tam metni ve detaylı raporuna aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir.

The original PDF can be downloaded here: [sinifta-esitlikci-davranis-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Kan, Ç. (2013). S?n?fta E?itlikçi Davran?? Ölçe?inin geli?tirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(44), 360-371.

Makale Linki: dergipark.ulakbim.gov.tr

S?n?fta E?itlikçi Davran?? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek 4 alt boyut ve 27 maddeden olu?maktadır. Derecelendirme 5'li Likert tipindedir (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= kesinlikle kat?l?yorum).

S?n?fta E?itli?i Vurgulama (12 m): Ö?rencilere, söz hakk? verirken e?it davranmaya dikkat ederim.

Bireysel Farklılıklara Kar?? E?itlik (5 m): Ö?rencileri, s?n?f içinde tembel, çal??kan, zeki, yaramaz gibi kategorilere ay?rmamaya özen gösteririm.

Ö?rencilerde Özgüven Olu?turma (5 m): Ö?rencilerin, benim için e?it oldukların? derste vurgularım.

Objektif Davranma (5 m): Ö?rencileri, de?erlendirirken objektif davranırım.